

UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİ' NDE DENİZLİ

Bütün insanlığın ortak mirası olarak kabul edilen evrensel değerlere sahip kültürel ve doğal varlıkları dünyaya tanıtmak, toplumda söz konusu evrensel mirasa sahip çıkacak bilinci oluşturmak ve çeşitli sebeplerle bozulan, yok olan kültürel ve doğal değerlerin yaşatılması için gerekli işbirliğini sağlamak amacıyla UNESCO'nun 17 Ekim – 21 Kasım 1972 tarihleri arasında Paris'te toplanan 17. Genel Konferansı kapsamında, 16 Kasım 1972 tarihinde “**Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme**” kabul edilmiştir. 14.04.1982 tarih ve 2658 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan bu Sözleşme, 23.05.1982 tarih ve 8/4788 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak, 14.02.1983 tarih ve 17959 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.

Uluslararası önem taşıyan ve bu nedenle takdire ve korunmaya değer doğal oluşumlara, anıtlara ve sitlere “**Dünya Mirası**” statüsü tanınmaktadır. Sözleşmeyi kabul eden üye devletlerin UNESCO'ya başvurusuyla başlayan ve Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS) ve Uluslararası Doğayı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği (IUCN) uzmanlarının başvuruları değerlendirmesi sonunda tamamlanan bir işlem dizisinden sonra aday varlıklar Dünya Miras Komitesinin kararı doğrultusunda bu statüyü kazanmaktadır.

Ülkemiz, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) **Dünya Miras Sözleşmesi**'ne 1983 yılında taraf olmuştur.

* 2014 yılı itibariyle Dünya genelinde UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kayıtlı 1007 kültürel ve doğal varlık bulunmakta olup bunların 779 tanesi kültürel, 197 tanesi doğal, 31 tanesi ise karma (kültürel/doğal) varlıktır. Her yıl gerçekleşen Dünya Miras Komitesi toplantıları ile bu sayı artmaktadır.

Dünya Miras Sözleşmesi uyarınca bir varlığın Dünya Miras Listesi' ne alınabilmesi için, öncelikle söz konusu varlığın UNESCO Dünya Miras Komitesi tarafından belirlenen 10 kriterden bir ya da birkaçını karşılaması gerekmektedir.

“UNESCO Dünya Miras Listesi”ne Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü' nün sorumluluğu altında yürütülen çalışmalar sonucu bugüne kadar Ülkemizden **Somut Kültürel ve Doğal Miras olarak 13 adet varlığımızın** alınması sağlanmıştır. Bu Yerler; hem kültürel, hem doğal miras olarak listeye alınmıştır.

KÜLTÜREL MİRAS:

- 1- **İstanbul'un Tarihi Alanları** [1985]
- 2- **Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas)** [1985]
- 3- **Hattuşaş (Boğazköy) - Hitit Başkenti (Çorum)** [1986]
- 4- **Nemrut Dağı (Adıyaman - Kahta)** [1987]
- 5- **Xanthos-Letoon (Antalya - Muğla)** [1988]
- 6- **Safranbolu Şehri (Karabük)** [1994]
- 7- **Truva Antik Kenti (Çanakkale)** [1998]
- 8- **Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne)** [2011]
- 9- **Çatalhöyük Neolitik Kenti (Konya)** [2012]
- 10- **Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir)** [2014]
- 11- **Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu (Bursa)** [2014]

HEM KÜLTÜREL, HEM DOĞAL MİRAS :

- 1- **Göreme Millî Parkı ve Kapadokya (Nevşehir)** [1985]
- 2- **Pamukkale-Hierapolis (Denizli)** [1988]

UNESCO' nun hem kültürel, hem doğal miras listesindeki turizm cenneti....

Pamukkale'yi İlk gördüğünüzde pamuğa ya da buluta benzetmeniz doğaldır. Yakınlaştığınızda ise şifalı termal suların sanatçı kimliğine bürünerek binlerce yıllık uğraşısı ile oluşturduğu travertenler ve bulutların üzerine kurulmuş gibi görünen Hierapolis Antik Kenti ile karşılaşsınız. En az 10 bin yıllık bir yerleşkeye sahip bölgenin yazılı tarihi M.Ö. 190 olarak kayıtlıdır. Şehrin bu bölgeye kurulmasının sebebi de şifalı termal sudur.

Pamukkale travertenlerinin uzaktan görünümü, binlerce metre yükseklikteki bulutların size yakınlaşması ya da bembeyaz kar kristallerinin kapladığı ışıldayan katmanlı tarlalar gibidir. Mesafe yakınlaştıkça bulutsu karların üstünden berrak suların aktığını görürsünüz. Teninizle hissettiğinizde ise bunun bambaşka bir doğa dokusu olduğunu ve benzersiz bir deneyim yaşadığınızı anlarsınız. Böylesi orijinal doğa güzelliği ile buluşmanızı sağlayan Pamukkale'nin travertenleri bu büyüünün asıl sahibidir. Pamukkale termal kaynağı antik dönemlerden itibaren kullanılmaktadır. Yüzlerce yıldır insanlığa şifa sunmuştur.

Doğanın düşsel mucizesi, termal kaynakların sunduğu şifayla binlerce yıl insanlığı kucaklamış; kristalleşmiş pamuk tarlalarını andıran travertenleri ile Türkiye'nin favori destinasyonu, Denizli turizmindeki baş aktör olan **Pamukkale Örenyeri**; bu 10 kriterden üçünü karşılamış olup, **09.12.1988** tarih ve 485 sıra numarası ile **hem kültürel, hem doğal miras** olarak UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır.

Açık hava müzesi ve yaşayan bir arkeoloji parkı Laodikya

Laodikya Antik Kenti, İlimiz merkezine 6 km mesafede, Pamukkale yolunun üzerinde yer alır. Verimli Lykos Ovası' ndaki Hellenistik kent, M.Ö. 3. yy.ın ortalarında Seleukos Kralı II. Antiokhos tarafından karısı Laodike adına kurulmuştur. Önemli arkeolojik kalıntılara sahip kentte yerleşme bir Hellenistik dönem kuruluşu olmasına rağmen yapılan kazı çalışmaları, Erken Kalkolitik Dönem (Bakır Çağı, M.Ö. 5500)' den M.S. 7. yy.a kadar kesintisiz yerleşimlerin varlığını ortaya koymuştur. Hellenistik, Roma İmparatorluk ve Erken Bizans Dönemleri Laodikya' sını, **uygarlık tarihinin ünik ve olağanüstü yapılarını bağrında yaşatmıştır.**

Laodikya, **İncil' de adı geçen Yedi Kilise' den birine sahip** olan Hristiyanlık Dünyası' nın önemli bir **“Kutsal Hac Merkezi”** dir. Bu sayede günümüzde dünyanın dört bir tarafından gelen birçok farklı dini grup Laodikya' da ayin düzenlemektedir.

Bakanlar Kurulu Kararı ile 10 yıldır PAÜ Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Celal ŞİMŞEK başkanlığında geniş bir ekip tarafından kazı ve restorasyon çalışmaları sürdürülmektedir. 2008 yılından itibaren Denizli Belediyesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında yapılan protokol sayesinde, Türkiye’ de bir ilk olarak 12 ay yapılan kazı ve restorasyon çalışmaları ile Laodikya, açık hava müzesi ve yaşayan bir arkeoloji parkına dönüştürülmüştür.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’ nün 7 Ocak 2013 tarih ve 3357 sayılı yazılılarıyla, Laodikya Antik Kenti’ nin UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi’ ne alınmasına yönelik çalışmalar başlamış olup, bu çalışmalarda kullanılmak üzere Laodikya Antik Kenti ile ilgili bilgi, belge ve fotoğraflar İl Kültür ve Turizm Müdürlüğümüzün 13 Şubat 2013 tarih ve 665 sayılı yazısıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı’ na iletilmiştir.

* **UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi’ ne Türkiye’den 52 yer aday olmuş, 2 karma (kültürel/doğal) 1 doğal ve 49 kültürel olmak üzere toplam 52 adet varlık bulunmaktadır.** Bu yerlerden İlimizde bulunan, Anadolu dışında yer alan ve Dünya Kültür Mirasının en önemli sitlerinden biri olan Atina Akropolis’ inden daha çok ve büyük yapılara sahip olan **Laodikya Antik Kenti**, üç kriteri karşılamış olup, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’ nün 20.05.2013 tarih ve 98106 sayılı yazılılarıyla, **15 Nisan 2013** tarihinde **kültürel miras** olarak **UNESCO Somut Kültürel Dünya Mirası Geçici Listesi’ ne** alındığı bildirilmiştir.

Ecdadımız Selçuklu Eseri Akhan Kervansarayı ...

Coğrafi konumu nedeniyle, eski çağlardan beri doğu ile batı arasında bir köprü işlevi gören Anadolu, İpek Yolunu en önemli kavşak noktalarından biri olmuştur. Orta Çağ’ da, İpek Yolları Çin’den başlayıp Orta Asya’da birden fazla güzergâhı izleyerek ve Anadolu’yu geçerek Trakya üzerinden Avrupa’ ya uzanmıştır. Ayrıca, Ege kıyılarında Efes ve Milet, Karadeniz’ de Trabzon ve Sinop, Akdeniz’ de Alanya ve Antalya gibi önemli limanları kullanarak deniz yolu ile de Avrupa’ya ulaşmıştır.

Ülkemizde İpek Yolu: Kuzeyde: Trabzon, Gümüşhane, Erzurum, Sivas, Tokat, Amasya, Kastamonu, Adapazarı, İzmit, İstanbul, Edirne, İllerimizi, Güneyde: Mardin, Diyarbakır, Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş, Kayseri, Nevşehir, Aksaray, Konya, Isparta, **Denizli**, Antalya İl Merkezlerini izleyerek Ayrıca, Erzurum, Malatya, Kayseri, Ankara, Bilecik, Bursa, İznik, İzmit, İstanbul güzergahının da kullanıldığı bilinmektedir.

Selçuklular, Anadolu' daki ticari faaliyetleri canlı tutmak, güvenliğini sağlamak amacıyla önlemler almışlar ve bu yollar üzerinde hanlar (kervansaraylar) inşa etmişlerdir.

Anadolu Selçuklu Devleti' nden kalma son eser olan **Akhan Kervansarayı**, Denizli 'nin kuzey doğusunda ve Afyon yolu güzergâhındadır. Akhan Kervansarayı, Selçuklu komutanı Kara Sungur tarafından 13.yy' da yaptırılmıştır. Akhan Kervansarayı yapımında beyaz taşlar kullanıldığı için Akhan adını almıştır. Duvarları kesme taşlarla yapılmış ve halen ayaktadır.

Bakanlığımız, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü' nün sorumluluğu altında yürüttüğü çalışmalar neticesinde UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi' ne Türkiye' den 37 yer aday olmuş, bu yerlerden İlimizde bulunan Selçuklu dönemi yapısı **Akhan Kervansarayı** üç kriteri karşılamış olup, **25.02.2000** yılında UNESCO Somut Kültürel Dünya Mirası Geçici Listesi' ne alınmıştır.

UNESCO SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS LİSTESİ' NDE DENİZLİ

“Somut Olmayan Kültürel Miras”; UNESCO tarafından, toplumların, grupların ve kimi durumlarda bireylerin, kültürel miraslarının bir parçası olarak tanımladıkları uygulamalar, temsiller, anlatımlar, bilgiler, beceriler ve bunlara ilişkin araçlar, gereçler ve kültürel mekânlar olarak tanımlanmaktadır.

UNESCO tarafından 2003 yılında **Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi** kabul edilmiştir. Ülkemiz söz konusu sözleşmeye **2006** yılında taraf olmuş ve kendi toprakları üzerinde bulunan somut olmayan kültürel miras ile ilgili olarak “kimlik saptama, koruma, yaşatma, arşivleme, araştırma, geliştirme, teşvik etme ve gelecek nesillere aktarma vb.” gerekli önlemleri almayı taahhüt etmiştir.

Somut Olmayan Kültürel Mirası daha gözle görülür kılmak, önemi konusunda bilinçlenmeyi sağlamak ve kültürel çeşitliliğe saygı içinde diyalogu desteklemek için, Taraf Devletlerin teklifi üzerine, **somut olmayan kültürel mirasının temsili bir listesi** hazırlanır, güncellenir ve yayımlanır. Ülkemizde Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi çalışmaları Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu kapsamda ulusal bazda Bakanlığımızca Somut Olmayan Kültürel Miras ve Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcıları (Yaşayan İnsan Hazinesi) olmak üzere iki türlü envanter çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmalar illerde İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri koordinatörlüğünde Somut Olmayan Kültürel Miras Tespit Kurullarınca yerine getirilmektedir.

Somut Olmayan Kültürel Miras çalışmaları öncelikle bu mirasın aktarılmasında taşıyıcı işlevi gören dil desteğinde **sözlü gelenekler ve anlatımlar**(destanlar, efsaneler, atasözleri, masallar), **gösteri sanatları** (Karagöz, meddah, kukla, halk tiyatrosu), **toplumsal uygulamalar**, ritüeller ve şölenler (doğum, nişan, düğün, nevrüz), **doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar** (geleneksel yemekler, halk hekimliği, halk takvimi, halk meteorolojisi) ve **el sanatları** geleneği konularını kapsamaktadır.

UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİNDE TÜRKİYE'DEN YER ALAN İNSANLIĞIN SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRASININ TEMSİLİ LİSTESİ

Somut olmayan kültürel mirası daha gözle görülür kılmak, önemi konusunda bilinçlenmeyi sağlamak ve kültürel çeşitliliğe saygı içinde diyalogu desteklemek için, Taraf Devletlerin teklifi üzerine, insanlığın somut olmayan kültürel mirasının temsili bir listesi hazırlanır, güncellenir ve yayımlanır.

İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesine dahil edilen başyapıtlarımız:

- Meddahlık (2003)
- Mevlevi Sema Törenleri (2005)

2009 Yılı İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesindeki Unsurlarımız:

- Aşıklık Geleneği
- Karagöz
- Nevruz (ortak dosya)

2010 Yılı İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesindeki Unsurlarımız:

- Geleneksel Sohbet Toplantıları (Denizli -Yarenlik Geleneği 01.0060 no envanter nosu ile)
- Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali
- Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah

2011 Yılı İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesindeki Unsurumuz:

- Tören Keşkeği Geleneği (Denizli – Denizli Keşkeği 01.0009 Envanter nosu ile)

2012 Yılı İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesindeki Unsurumuz:

- Mesir Macunu Festivali

2013 Yılı İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesindeki Unsurumuz:

- Türk Kahvesi Kültürü ve Geleneği

2014 Yılı İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesine Aday Unsurlarımız:

- Bahar Kutlaması: Hıdrellez/St. George Günü (ortak dosya)
- Ebru: Türk Kağıt Süsleme Sanatı

-İlimiz Ulusal Envanterde kayıtlı olan 6 unsurdan Denizli -Yarenlik Geleneği 01.0060 no envanter nosu ile **Geleneksel sohbet toplantıları** adı altında ve Denizli – Denizli Keşkeği 01.0009 Envanter nosu ile **Tören Keşkeği Geleneği** adı altında UNESCO Somut Olmayan Dünya Miras Listesinde yer almaktadır.

İlimizde Somut Olmayan Kültürel Miras değerlerimiz konusunda İl Kültür ve Turizm Müdürlüğümüz tarafından yapılan kapsamlı çalışmalara devam edilmektedir.

* Yaşayan İnsan Hazinesi Hayri DEV(Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcıları)

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) “Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması” sözleşmesi kapsamında Bakanlığımız tarafından yürütülen ulusal envanter oluşturulması çalışmaları çerçevesinde kültürel mirasımızın belli unsurlarını yeniden yaratmak ve yorumlamak açısından gerekli bilgi ve beceriye yüksek düzeyde sahip olan ve Ülkemizden seçilen 7 kişi içerisinde yer alan İlimizden Hayri DEV “**2008 Yılı Yaşayan İnsan Hazinesi**” olarak ilan edilmiş, geleneksel kültürümüzün önemli kollarından biri olan “Çam Düdüğü” alanında yurt içinde ve yurt dışında yaptığı çalışmalardan ve sunduğu önemli hizmetlerden dolayı Sayın Bakanımız Ertuğrul GÜNAY tarafından 14.01.2010 tarihinde teşekkür belgesi verilmiştir.

1933 yılında Denizli ili Çameli ilçesinde doğan Hayri DEV, yüzyıllık bir gelenek olan çam düdüğünü büyüklerinden görerek, öğrenerek yapmaya ve çalmaya başlamıştır. Halen bu geleneği gelecek kuşaklara başarıyla aktarmaya devam etmektedir. Çam Düdüğü Yapımcısı ve İcracısı olarak yaptığı faaliyetlerden dolayı yerli ve yabancı bir dizi müzik ve halk kültürü araştırmacısı tarafından bilimsel çalışmalara konu olmuştur.

Yaşayan İnsan Hazinesi Hayri DEV şuanda Denizli Belediyesi Konservatuar hocalarına yaptığı müzik hakkında dersler veriyor. Bu dersler sayesinde Hayri DEV’ in yaptıkları yaşamaya devam edecek.

* Zeybeklik Geleneği

İlimiz genelinde yaygın olan Zeybeklik Geleneği, başta Tavas Zeybeği, İbrahim Usta Zeybeği vb. yerel olarak değişik adlarla anılan erkekler tarafından oynanan halk oyunlarıdır. Zeybek oyunun kahramanı efedir. Efe, haksızlığa karşı çıkan, direniş gösteren halk kahramanın efsaneleşmiş figürünü yansıtır. Camadan, zıbın, gömlek, Dolgu Kuşak, Kolon, Kuşak gibi kıyafetleri ile kendine haz ezgisi ve ağır figürleri ile oynanan halk oyununda heybetli bir duruş, gurur, mertlik ve kahramanlık tekrar yaşatılır. Efe, kıyafeti ve oyun figürlerindeki muhteşem görünüşü ile oyunda anlatılan hikyenin keyifle izlenmesini sağlayarak kahramanlığın zihinlerde yeniden yaşatılmasını sağlar.

Zeybek oyunu ve zeybek giysilerini oluşturan kültürel varlıklarımız envantere alınmak üzere İl Müdürlüğümüzce 28.12.2009 tarihinde teklif edilmiş ve ‘‘Zeybeklik Geleneği’’ başlığı altında Bakanlığımızca UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri Listesi’ne **13.03.2013** tarihinde **01.0060** envanter numarası ile kayıt edilmiştir.

* Yarenlik Geleneği

İlimiz Acıpayam ve Çameli ilçeleri ve kırsalında hayvancılık ve çiftçiliğe bağlı yaşam biçimlerinin sürdürüldüğü bölgelerde kırdan veya evlerde toplanan arkadaş gruplarının “üç telli” denilen cura ve “çam düdüğü” (sipsi) ile müzikli olarak icra ettikleri yaşayan insan hazinemiz Hayri DEV ve arkadaşlarının da içinde bulunduğu erkek gruplarınca yapılan, yörede “Yarenlik” olarak adlandırılan eğlence ve sohbet toplantısı geleneği yapılmaktadır. Bu toplantılarda hem halk müziğimizin özgün örnekleri üretilerek icra edilmekte hem de sohbetlerle sosyal paylaşımında bulunularak bir tür sosyal akrabalık ilişkisi kurulmaktadır.

28.12.2009 tarihinde “Yarenlik Geleneği” İl Kültür ve Turizm Müdürlüğümüzce envantere alınmak üzere teklif edilmiş ve “Geleneksel Sohbet Toplantıları” başlığı altında Bakanlığımızca UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanterine Listesi’ne 18.02.2014 tarihinde **01.0006** envanter numarası ile kayıt edilerek UNESCO Somut Olmayan Dünya Miras Listesine alınması sağlanmıştır.

* Çalgı Yapımcılığı

Denizli’nin Acıpayam, Beyağaç, Çameli, Kale, Tavas İlçeleri ve köylerinde yaygın olarak yapılan “çam düdüğü - sipsi” yapımı kültürel unsuru bulunmaktadır. Yörede kargı adı verilen kamıştan veya taze çam dalından yapılan el işçiliğine dayalı üflemlili bir çalgıdır sipsi. Çobanlık kültürüne bağlı olarak ortaya çıktığı düşünülmektedir. Çeşitli örnekleriyle bölgede yaygın olan bu düdüğü, halk müziğimizin icrasının zenginliklerinden biri olduğu kadar, halkın yaratıcılık gücü ve kabiliyetini sergilemesi bakımından da çok önemlidir. Yaşayan İnsan Hazinesi Hayri DEV ve Halime ÖZKE, bu geleneğin en önemli gelenek taşıyıcısıdır ve yeni nesillere sipsi yapımı ve icrası konusunda bilgilerini aktarmada ve geleneğin devamını sağlamada katkı sağlamaktadırlar.

17.06.2010 tarihinde İl Müdürlüğümüzce envantere alınmak üzere “Sipsi Yapımı Çalgı Yapımcılığı” dalında teklif edilmiş ve “Çalgı Yapımcılığı” başlığı altında Bakanlığımızca UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri Listesi’ne **13.03.2013** tarihinde **01.0028** envanter numarası ile kayıt edilmiştir.

* Sudan Koyun Geçirme Geleneği

İlimiz Çal ilçesi, Aşağıseyit Köyü' nde 8 asırdır devam geleneksel bir yarışma olan “Sudan Koyun Geçirme Geleneği” efsanevi bir aşk hikâyesinden esinlenilerek insanın, hayvana olan sevgisi ve onunla bütünleşmesini ortaya koyan bir festival şeklinde kutlanan bir ritüeldir. Her yıl çobanlarıyla birlikte sabahın erken saatlerinde başlayıp ikindi saatine kadar devam eden ritüel sürülerin elkoyunun öncülüğünde Menderes Irmağı'na girerek karşı tarafa geçmeleri şeklinde icra edilir. Bu yarışmada en önemli unsur çoban ile hayvanları arasında oluşan güven bağıdır. Çobanına bağlı sürüler ırmağı geçmede tereddüt etmeyerek yarışı kazanırlar.

31.01.2013 tarihinde 490 sayılı yazı ile İl Müdürlüğümüzce envantere alınmak üzere “Sudan Koyun Geçirme Geleneği” dalında teklif edilmiş ve “Çoban Bayramları” başlığı altında Bakanlığımızca UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri Listesi'ne 18.02.2014 tarihinde **01.0030** envanter numarası ile kayıt edilmiştir.

* Denizli Keşkeği

İlimiz Babadağ İlçesi başta olmak üzere il genelinde geleneksel Keşkek yemeği yapılarak çeşitli gün ve kutlamalarda baş yemek olarak yenmektedir. Haşlanmış koyun veya keçi eti ile haşlanmış ve dövülmüş buğdayın karıştırılarak tereyağı ile servis edilmesi şeklinde yapılan keşkek yemeği, düğün yemeklerinde, hayır yemeklerinde ve özellikle Babadağ İlçesinde her yıl Eylül ayının ilk haftasında Geleneksel Keşkek Günü etkinliği ile yaşatılmaktadır. Türk kültürüne özgü ayrı bir lezzeti vardır.

İl Müdürlüğümüzce **21.08.2013** tarihinde Babadağ İlçesinde asırlardır yapılan geleneksel “Keşkek Yemeği” envantere alınmak üzere teklif edilmiş ve “Tören Keşkeği Geleneği” başlığı altında Bakanlığımızca UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri Listesi'ne 18.02.2014 tarihinde **01.0009** envanter numarası ile kayıt edilerek UNESCO Somut Olmayan Dünya Miras Listesine alınması sağlanmıştır.

* Serinhisar' da Bardakçılık Çömlekçilik

İlimiz Serinhisar İlçesi'nde geleneksel olarak çok eski tarihlerden beri yapılmakta olan testi, toprak bardak, küp, saksı vb. ürünlerin üretildiği “Bardakçılık ve Çömlekçilik” geleneği bulunmaktadır. Yörede kırmızı toprak bol olduğu için hammadde olarak bu sanat dalının gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Toprak bardaklar suyu soğuk tuttuğu için halen yaygın olarak kullanılmaktadır.

21.08.2013 tarihinde İl Müdürlüğümüzce Serinhisar İlçesinde yıllardır devam eden “Bardakçılık, Çömlekçilik Geleneği” envantere alınmak üzere teklif edilmiş ve “Çömlekçilik Sanatı” başlığı altında Bakanlığımızca UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri Listesi'ne 18.02.2014 tarihinde **01.0031** envanter numarası ile kayıt edilmiştir.

Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri Listesi'ne girmesi için İlimizde tespit edilip Bakanlığımıza başvurusu yapılan kültürel unsurlarımız;

*** Terakota Sanatı**

İlimiz Tavas ilçesi Medet Köyü'nde ülkemizdeki tek temsilcisi Necip SAVCI tarafından icra edilen geleneksel seramik sanatına Terakota denilmektedir. Terakota sanatının geçmişi tam olarak bilinmemekle birlikte Hitit' lere kadar uzandığı söylenir. Terakotada esas olan seramiğin ince olması sırsız olmasıdır. Terakota sırlı seramiğe benzemez, boyası oldukça zor ve doğal olmasıdır. Seramiğin çok ince olması ve kili kille karıştırıp, toprağı toprakla boyamak ve resim yapmak işin ustalığı.

17.06.2010 tarihinde Tavas İlçesi Medet Köyü'nde Necip SAVCI tarafından uzun yıllardır sürdürülen Terakota (Sırlı toprak) sanatı yapımcılığı UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirası Listesine girmesi için teklifte bulunulmuştur.

* Tel Kırma Oyası

İlimiz Tavas İlçesi'nde yaklaşık 150 yıldır devam eden "Tel Kırma" olarak adlandırılan oya işleme kültürümüzün el sanatları dalında nadir unsurlarından biridir. Altın, gümüş, bakır gibi metallerden yapılan tellerin kumaş üzerine hiçbir kesici alet kullanılmadan işlenmesi ile yapılır. Oya ya da işleme yapılırken telin doğal olarak bükülmesi tel kırmadır. Tel kırma kadınların yaptığı bir el sanatı olup, özellikle gelinlik kızların çeyizi için yaptıkları tel kırma motiflerinin yaşamdan alınmış ayrı bir destansı hikâyesi vardır.

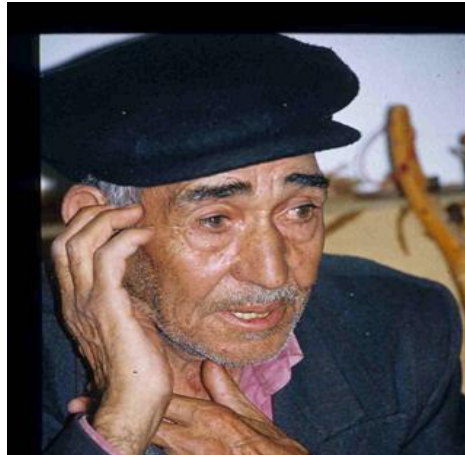
İl Müdürlüğümüzce **21.08.2013** tarihinde Tavas İlçesinde yıllardır devam eden Tel Kırma (Oya) geleneğinin (UNESCO) Somut Olmayan Kültürel Mirası Listesine girmesi için Bakanlığımıza teklifte bulunulmuştur.

* Boğaz Havaları Geleneği

İlimiz Çameli İlçesi'nde Yörükler arasında yaygın olarak görülen "Boğaz Havaları" özel kütür örneklerindedir. El parmaklarının boğaza bastırılarak değişik ses çıkarma tekniğine dayanan türkü söyleme biçimidir. Parmaklar boğaza bastırılarak ezgide perde değişimi ve hareketlilik sağlanır. Her sözün ayrı bir ezgi ile söylenme zorunluluğu olmayıp aynı ezgi ile farklı türküler söylenebilir. Halk müziğimizin kültürel zenginliğini oluşturması bakımından özel öneme sahiptir.

İl Müdürlüğümüzce **21.08.2013** tarihinde Çameli İlçesinde yıllardır devam eden Boğaz Havaları, (UNESCO) Somut Olmayan Kültürel Mirası Listesine girmesi için Bakanlığımıza teklifte bulunulmuştur.

* Eren Günü Etkinlikleri

İlimiz Beyağaç İlçesi Sandraz Dağı, Çiçekbaba zirvesine yakın bölgedeki Kartal Gölü çevresinde yaklaşık 7 asırdır yöre halkı tarafından yapılan Yörük-Türkmen Kültürüne özgü Eren Günü ritüeli yapılmaktadır. Kaynağı Orta Asya kurgan mezarları kültürüne dayanan ve bu kültürün devamı niteliğinde olan Eren Günü faaliyeti, bir gün önce Kaltal Gölü bölgesine çıkılması ve burada kurulan çadırlarda konaklama ve çadır ziyaretleri yapıldıktan sonra ertesi sabah şafak vakti Eren Dede Türbesi ziyareti yapılır, dualar okunur, dilekler tutulur, türbe çevresinde turlandıktan sonra kurban kesilip, pişirilip yenmesiyle tören son bulur. Bu etkinliklerde farklı yerlerden gelenler ile kaynaşma sosyal açıdan önemlidir. Eren Günü 1994 yılından bu yana Beyağaç Belediyesi'nde festival olarak yürütülmektedir.

İl Müdürlüğümüzce **21.08.2013** tarihinde Beyağaç İlçesinde sürdürülen ve asırlardır devam eden ve Orta Asya kültürünün devamı niteliğinde olan Eren Günü etkinlikleri ve festivalinin, (UNESCO) Somut Olmayan Kültürel Mirası Listesine girmesi için Bakanlığımıza teklifte bulunulmuştur.

* Yatağan Palası

İlimiz Acıpayam ilçesi, Yatağan Beldesi'nde 1400'lü yıllardan beri yapımı devam eden Pala yapımıcılığı geleneği, Yatağan Palası ve "Yatağan" olarak da bilinen kendine özgü bir kılıçtır. Osmanlı Ordusu'nun önemli silahlarından olan kılıç yapımında Türk Eğrisi olarak bilinen keskin kısmı içe doğru açılı olan kılıca kulaklı da denir. Yatan beldesinin adı da bu paladan gelir. Yatağan çok keskin, kısa ve keskin yüzü içe açılı olması bakımından diğer kılıçlardan ayrılır. Dış bükey kısmı keskin olmadığından zayıf kişilere karşı bu tarafının kullanılması gelenektir. Kabzasındaki tutma yerlerinin özel tasarımı ve üzerine hat sanatından işlemler yapılması bakımından da bu geleneğin sanatsal yönü ortaya çıkmaktadır.

İl Müdürlüğümüzce **21.08.2013** tarihinde "Yatağan"ın (UNESCO) Olmayan Kültürel Mirası Listesine girmesi için Bakanlığımıza teklifte bulunulmuştur.

